

Onderwerp**Beleid onderhoud wegen en bruggen****Informatie**

Datum	17 maart 2017	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Geert van de Logt	☒ Financieel adviseur AZ: Nynke de Vries-Rintjema
Zaaknummer	832112	☐ Personeelsconsulent AZ:
Portefeuillehouder	Gerard Lohuis	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Commissie Ruimte en Groen	☒ Communicatieadviseur: Didy te Velde-van Goor
		☐ Afdeling:
		☒ Naam medewerker: Wiebe Oosterhof, Kees Wielink, Erik Wierenga
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis***Huidig beleidskader***

Het huidige beleidskader voor onderhoud van de openbare wegen is de 'Strategie wegbeheer 2007-2011'. Deze strategie is eind 2006 vastgesteld door het college en ter advisering voorgelegd aan de commissie Ruimte en Groen. Na 2011 is geen nieuw beleidskader vastgesteld, waardoor de strategie nog steeds fungeert als beleidskader voor het wegbeheer.

Rekenkameronderzoek

De rekenkamercommissie van de gemeente Midden-Drenthe heeft in 2015 en 2016 onderzoek uitgevoerd naar het onderhoud van openbare wegen. Het onderzoek van de rekenkamercommissie heeft de resultaten van het (huidige) beleid en de uitvoering van het wegbeheer geëvalueerd.

Op 30 juni 2016 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen van dit rekenkamerrapport vastgesteld. De aanbevelingen zijn als volgt:

Voor de gemeenteraad

1. Stel een nieuw beleidskader voor de komende 5 tot 10 jaar vast, inclusief een meerjaren(budget)raming en heldere doelstellingen die in de tijd zijn afgebakend. Zorg dat het beleidskader periodiek voor actualisatie op de raadsagenda komt.

Voor het college en de ambtelijke organisatie

2. Opereer vanuit een systematisch beleidsproces met duidelijke doelstellingen voor de langere termijn.
3. Bepaal de feitelijke staat van het onderhoud van de gemeentelijke wegen. Zet de feitelijke staat af tegen het gewenste kwaliteitsniveau en maak een inschatting van de benodigde middelen om het gewenste kwaliteitsniveau te realiseren. Gebruik de resultaten van deze

inventarisatie bij het opstellen van het – door de gemeenteraad vast te stellen – meerjarenbeleid.

4. Zet de ontwikkeling die is ingezet rond het beter borgen van de goede uitvoering en het beter (digitaal) vastleggen door.

Slotbijeenkomst bestuurlijke verhoudingen

Op 14 september 2015 is de slotbijeenkomst bestuurlijke verhoudingen gehouden. In deze bijeenkomst is onder andere afgesproken om twee pilots uit te voeren waarbij de raad vroegtijdig betrokken wordt bij de vorming van beleid. Één pilot is op ruimtelijk gebied en één is op sociaal gebied. Voor de ruimtelijke pilot is concreet het nieuwe beleid voor wegenonderhoud benoemd.

Werkgroep (met raadsleden)

Om de pilot vorm te geven is er een werkgroep geformeerd, bestaande uit raadsleden, de portefeuillehouder en ambtenaren.

Uitgangspuntennotitie

De bijeenkomsten van de werkgroep en een excursie voor alle raadsleden hebben richting gegeven aan het proces en zijn vertaald in een uitgangspuntennotitie. Op 8 februari 2017 heeft u de uitgangspuntennotitie voor het beleid onderhoud wegen en bruggen opiniërend behandeld.

Concreet betekent de vertaling van de uitgangspunten:

- Standaard onderhoudsniveau B voor wegen, paden, bermen, bruggen en andere kunstwerken;
- Fietspaden en fietsroutes: onderhoudsniveau A;
- Centrumgebieden en gebieden met een bijzondere status: onderhoudsniveau A;
- Wegen met beperkte verkeersfunctie: onderhoudsniveau C;
- Verbeteren van de bermen door aanleg van graskeien en passeerhavens.

Input van bewoners en belangenverenigingen

Op 28 februari 2017 is er een inloopbijeenkomst gehouden waar bewoners en belangenverenigingen konden reageren op de uitgangspunten. Tevens konden zij het gesprek aangaan met de raadsleden uit de werkgroep, de wethouder en ambtenaren. Daarnaast was er de mogelijkheid om via social media en de website te reageren.

Het overgrote deel van de reacties betrof concrete plekken/situaties. Deze reacties worden als input gebruikt voor de uitvoeringsprogramma's groot en klein onderhoud. Andere reacties hebben betrekking op verkeerssituaties en maximumsnelheden. Van belang voor het beleid, waren er voornamelijk reacties over bermen en bermonderhoud. Het idee om passeerhavens te realiseren op wegen werd over het algemeen goed ontvangen. Het verlagen van het onderhoudsniveau naar C wordt op sommige wegen niet als wenselijk gezien.

Rapport Beleid onderhoud wegen en bruggen 2018 – 2028

Het bijgevoegde concept-beleidsstuk "Midden-Drenthe op de goede weg! – Beleid onderhoud Wegen en Bruggen 2018 – 2028" is een coproductie van het college en de raadsleden waarin de uitgangspunten, de resultaten van de discussie en de input van bewoners en belangenverenigingen vertaald zijn. Bij deze vertaling zijn we uitgegaan van wat we willen met het onderhoud van de wegen, bermen en bruggen. Hierbij hebben we niet verder financieel gekeken.

Voorstel

Toelichting voorstel

Hoe staan we er voor?

De kwaliteit van het overgrote deel van de verhardingen is zeer hoog en/of hoog: 93%. Het aandeel lage en zeer lage kwaliteit is relatief gezien beperkt: 5%. Echter, uitgedrukt in absolute getallen betekent dat ruim 190.000 m² van onze verhardingen een lage tot zeer lage kwaliteit heeft. Dit is even groot als 27 voetbalvelden. Het relatieve lage percentage van 5% betekent niet dat er niks gedaan hoeft te worden. Wegen als de Beilervaat, Oranjekanaal, Westerborkerveld en de straten in Orvelte vragen weldegelijk om onderhoudsmaatregelen.

De kwaliteit van de bermen is niet in getallen in beeld gebracht. Dit is ook lastiger te doen, omdat de kwaliteit van bermen in een korte periode van hoog naar (zeer) laag kan schieten. Bijvoorbeeld door hevige regenval. Uit de praktijk blijkt dat ruim 100 km van de onverharde bermen structureel aandacht vragen.

Van onze bruggen en kunstwerken is 40% van (zeer) hoge kwaliteit, 41% heeft het basisniveau. Een lage of zeer lage kwaliteit heeft 20%. Deze lage kwaliteitsbeoordeling komt met name door ouderdom en een te zware belasting van enkele stalen bruggen. Veel houten bruggen zijn aan het eind van hun levensduur of bereiken deze binnenkort.

Wat dit betekent

In het bijgevoegde concept-beleidsstuk "Midden-Drenthe op de goede weg! – Beleid onderhoud Wegen en Bruggen 2018 – 2028", zijn de consequenties van de uitgangspunten doorvertaald in een planperiode van tien jaar. De verschillende onderdelen zijn apart uitgewerkt, en geven inzicht in de verschillende (financiële) effecten. Hierdoor kunt u via verschillende scenario's afwegingen maken.

Het huidige exploitatiebudget voor onderhoud aan wegen en paden (€ 930.000) kan fors verlaagd worden. Omdat een groot deel van de investeringen verplicht geactiveerd moet worden, wordt dit bedrag € 450.000. Het voordeel op de exploitatie bedraagt € 480.000. Het exploitatiebudget voor bermen wordt met verdubbeld naar € 128.000 en het exploitatiebudget voor bruggen en andere kunstwerken wordt met € 87.000 verhoogd naar € 173.000. Dit is inclusief het onderhoud voor fietspaden en fietsroutes naar A-niveau.

De geplande investeringen van 2018 leiden pas in 2019 tot kapitaallasten. Hierdoor ontstaat in 2018 een incidenteel voordeel (onderuitputting). Naast dit voordeel is er ook een voordeel in de exploitatie (€ 329.000), zie tabel in paragraaf 5.6.2 op pagina 20.

De kapitaallasten zullen vanaf 2019 jaarlijks stijgen door nieuwe investeringen. In de eerste jaren 2018 en 2019 wordt fors geïnvesteerd, daardoor loopt het voordeel zeer snel terug.

Wat we hiervoor doen

Op korte termijn (1-2 jaar) zijn de bedragen (en de bijbehorende maatregelen) in dit beleidsplan redelijk nauwkeurig. De maatregelen die getroffen moeten worden zijn, zijn in de meeste gevallen concreet en praktisch te bepalen. Op middellange (3-5 jaar) en lange termijn (5-10 jaar) is de nauwkeurigheid minder groot. Voor de maatregelen die dan getroffen worden zijn meer theoretische aannames gedaan. Daarom zullen we de investeringen elk jaar herijken.

Voorbeelden van maatregelen die we op korte termijn treffen zijn: groot onderhoud aan de Beilervaat en de Hamslag, realiseren van passeerhavens langs de Gagelmaat, aanpak Meesterswijk,

verlagen van het onderhoudsniveau van de Molenkamp in Hijken.

Alternatieven

Het bijgaande stuk wordt u opiniërend aangeboden. In de verschillende onderdelen zijn alternatieven opgenomen. Wanneer u voor een alternatief kiest, wijkt u wel af van de uitgangspunten.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden zijn beschreven in het bijgevoegde beleidsstuk.

Risico's

De risico's zijn beschreven in het bijgevoegde beleidsstuk.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn beschreven in het bijgevoegde beleidsstuk en de bijbehorende memo.

In de memo zijn voor twee opties de financiële gevolgen beschreven.

Bij optie 1 (investerings t.l.v. reserve dekking kapitaallasten) kan de beschikbaarstelling van de investeringskredieten bij de vaststelling van het beleid plaatsvinden.

Als gekozen wordt voor optie 2 (t.l.v. financieel perspectief) vindt een integrale afweging plaats bij de behandeling van de perspectiefnota 2018.

Personele gevolgen

De personele gevolgen zijn beschreven in het bijgevoegde beleidsstuk.

Duurzaamheid

Afwegingen met betrekking tot duurzaamheid zijn beschreven in het bijgevoegde beleidsstuk.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Geen.

Vervolgprocedure/communicatie

Na de opiniërende behandeling in uw commissie wordt de definitieve beleidsnota opgesteld. De besluitvorming hangt af van de opties beschreven bij "financiële gevolgen". Bij optie 1 vindt de besluitvorming van het beleid en de investeringskredieten gelijktijdig plaats, maar onafhankelijk van de perspectiefnota 2018. Bij optie 2 vindt een integrale afweging plaats bij de behandeling van de perspectiefnota 2018.

Bijlagen

- Rapport 613453 Beleid onderhoud Wegen en Bruggen 2018-2028.